

alimara

REVISTA DE TREBALL SOCIAL
SEGONA ÈPOCA / NÚMERO 38 / DESEMBRE DE 1996

Consell Insular
de Mallorca

alimara

Núm 38

Segona Època, desembre de 1996

Edita: Consell Insular de mallorca

Redacció: Servei d'Acció Social i Sanitat

General Riera, 67

07010 Palma

Tel.: (971) 76 07 62

Fax: (971) 76 19 52

Portada: Vellesa i Família

Pere Alemany

Maquetació i Impressió: Maringraf, S.L.

Dipòsit Legal: PM - 128 - 1997

Els articles d'aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

Conformen aquest bloc de Toxicomanies tres articles dels quals són autors els professionals dels dos equips del Servei d'Acció Social i Sanitat d'aquest Consell Insular de Mallorca: el de Promoció de la Salut i el d'Atenció a les Drogodependències.

Per això, el primer s'emmarca dins les actuacions de prevenció que enjega el primer equip arreu de la nostra Illa. «Comissió de Control de Consum. Programa de Prevenció de Drogues de Mallorca», signat per les sis components de l'EPS, és el fruit d'una col.laboració tipus póster presentat per aquest equip a les XXIII^{enes} Jornades de Socidrogalcohol realitzades a Oviedo els dies 28, 29 i 30 de març de 1996.

En el segon article, «Intervenció terapèutica en la problemàtica alcohòlica Model Piramidal», Manuela Caparrós ens parla de la globalitat necessària per envestir la intervenció terapèutica en l'alcoholisme, que necessita de la interdisciplinarietat per aconseguir resultats òptims en el tractament d'aquesta patologia. Els elements bio, psico i social s'han de plantejar de manera global i no per separat.

Per últim, Julia Monge, seguint amb la problemàtica de l'alcoholisme, ens planteja la necessitat de la teràpia de grup per a l'abordatge d'aquesta malaltia. Al seu article «La teràpia de grup en el tractament de l'alcoholisme», ens dóna un seguit de pautes a seguir per aprofitar aquesta eina terapèutica.

COMISSIÓ DE CONTROL DE CONSUM. PROGRAMA DE PREVENCIÓ DE DROGUES DE MALLORCA

Mª Jesús de la Escosura del Prado, Psicòloga;
Cristina Mayol i Quetglas, Diplomada en Treball Social;
Mª Luisa Moro Velasco, Pedagoga;
Maciana Mª Bibiloni i Trobat, Psicòloga;
Matilde Borràs i Ripoll, Diplomada en Treball Social;
Mercedes Caffaro Rovira, Metge.

EQUIP DE PROMOCIÓ DE LA SALUT.
Comissió de Benestar Social, Consell Insular de Mallorca.

INTRODUCCIÓ

El Programa de Prevenció de Drogues de Mallorca (PPDM) es presenta com un programa marc d'intervenció en la prevenció de les drogodependències, dissenyat des de l'Equip de Promoció de la Salut. Aquest programa serveix de model teòric d'intervenció comunitària, a partir del qual es desenvolupen els Projectes Municipals, on es contempen les necessitats i peculiaritats de cada municipi.

El PPDM parteix de les investigacions realitzades (Calafat i altres,) sobre els factors de risc, la presència dels quals permet assignar amb una certa probabilitat l'aparició d'un problema d'abús de drogues.

Aquests factors condicionen un estil de vida en l'adolescent que farà més o manco possible que hi hagi oferta de drogues i igualment influirà en la resposta que es doni a aquests oferiments.

Els objectius que persegueix el PPDM creen la base per desenvolupar l'estructura organitzativa i les directrius d'actuació que permeten dissenyar l'estratègia preventiva.

Els objectius són:

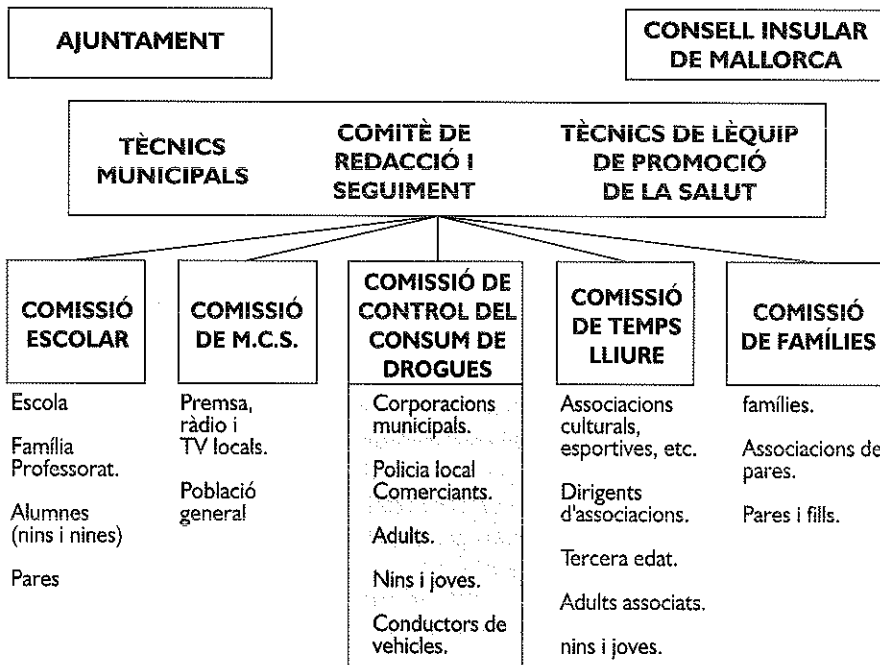
- 1) Fomentar l'elaboració i el desenvolupament de projectes de prevenció municipals.
- 2) Estimular la participació i compromís actiu dels mediadors formals i informals en l'elaboració i posada en pràctica dels esmentats projectes.
- 3) Involucrar gradualment en el programa les estructures estables (escoles, famílies, associacions, organitzacions de temps de lleure, etc.), optimitzant els recursos disponibles en el teixit social.
- 4) Fomentar la creació de canals de participació, que permetin recollir les iniciatives dels membres de la societat, tant a nivell organitzatiu com d'anàlisi de problemes específics o desenvolupament d'activitats.
- 5) Assegurar la integració de les diverses iniciatives preventives en un marc teòric i estratègic comú.

6) Investigar sobre les actituds, hàbits i comportaments respecte de l'ús de drogues, i la seva relació amb factors personals, socials o educatius, per poder determinar els factors de risc o protecció que ajudin a precisar els objectius de les intervencions.

7) Modificar les conductes socials dominants i públiques que sostenen i legitimen l'ús de les drogues, especialment les legals.

L'estructura organitzativa del PPDM està constituïda per comissions que actuen com a òrgan operatiu realitzant, executant i coordinant el projecte preventiu.

Les comissions estan formades per mediadors formals (professionals o persones que pel seu càrrec han de desenvolupar activitats preventives) i mediadors informals (que pel seu interès en el tema desitgen treballar en tasques preventives).

Les comissions proposades en el Programa són:

- Comissió escolar/familiar
- Comissió de control de consum
- Comissió de temps lliure
- Comissió de mitjans de comunicació

L'aplicació pràctica a municipis de pocs habitants ha provocat, sovint, l'existència d'una sola comissió des de la qual es treballen els diversos àmbits.

Actualment, dels 52 municipis que hi ha a Mallorca, 28 tenen projectes municipals de prevenció de drogodependències.

COMISSIÓ DE CONTROL DE CONSUM

Un dels aspectes que preocupa a la comunitat és el consum d'alcohol i tabac en els joves. És per això que la comissió centra el seu àmbit d'actuació en l'existència de

la normativa vigent sobre la venda i consum de begudes alcohòliques i tabac als menors de 16 anys, amb l'objectiu que aquesta normativa es compleixi mitjançant:

- La sensibilització de la població per al compliment de la normativa dins l'àmbit municipal.
- El foment de mesures que afavoreixin la reducció del consum d'alcohol i tabac a llocs públics.
- La vigilància del compliment de la normativa.
- Coordinació i seguiment del desenvolupament de les actuacions que sorgeixen a la comissió.
- Coordinació i planificació conjunta de les activitats amb els responsables de les altres comissions municipals.
- La màxima implicació dels membres de la comissió perquè assumeixin les responsabilitats adquirides i intentar ampliar el seu àmbit d'acció i influència en la població del municipi.
- La detecció i avaluació de les necessitats o mancances del municipi, tant a nivell objectiu com sentit per la població.

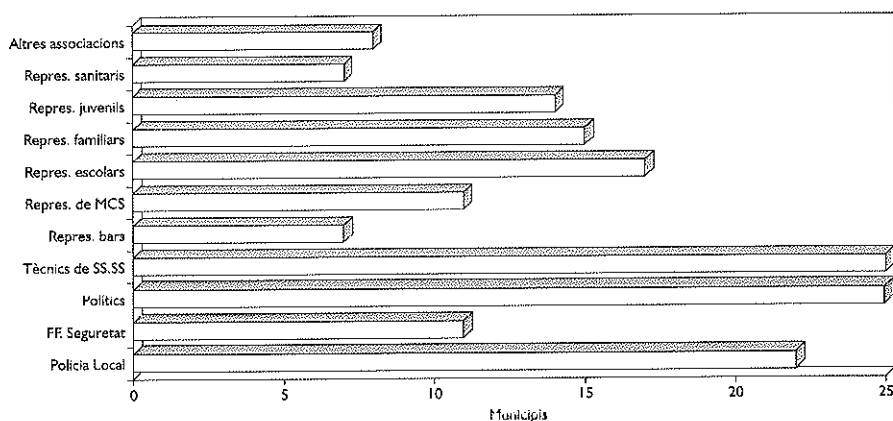
METODOLOGIA

Es constitueix la comissió a cada municipi d'acord amb les prioritats del projecte local de Prevenció de Drogues que s'ha elaborat a partir de la realitat del municipi i les necessitats detectades.

En l'elaboració del projecte hi intervenen els responsables polítics i la UTS de l'Ajuntament.

Per a la formació i instauració de la comissió, i depenent de l'estructura del municipi, hi participen: el Cap de Policia Local, representants d'altres forces de seguretat, polítics i tècnics municipals (àrees de sanitat i serveis socials, consum, interior, etc.) representants dels mitjans de comunicació local (ràdio, premsa i televisió), representants de grups d'acció social parroquial, metges, apotecaris, representants d'associacions de veïnats i altres entitats culturals, recreatives i/o associatives del municipi.

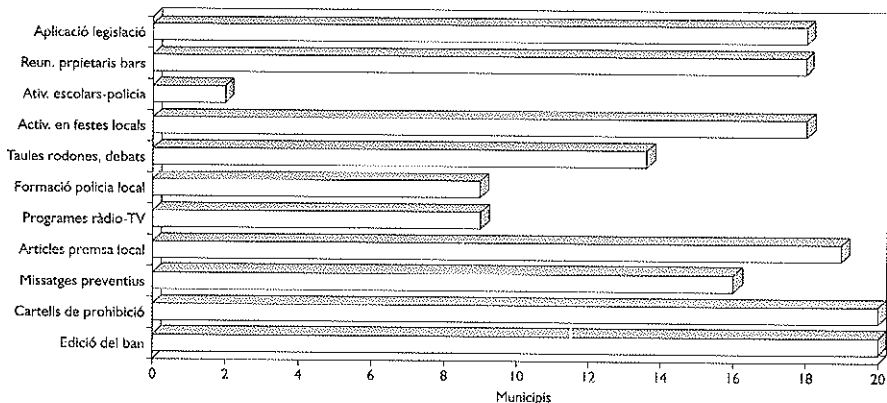
Entitats participants per municipi a les Comissions de Control de Consum (1995)

Per a l'execució del projecte es duen a terme les actuacions previstes en les que hi col·laboren els mediadors designats i que consisteixen en:

- Elaboració i edició del Ban Municipal recordant la legislació vigent en qüestió de venda i consum d'alcohol i tabac.
- Edició de cartells de prohibició de venda i consum de begudes alcohòliques i tabac a menors de 16 anys, per exposar als locals públics.
- Reunions amb els propietaris dels establiments públics on es ven i consumeix alcohol i tabac, per plantejar la problemàtica del consum i sol·licitar la seva col·laboració.
- Seguiment per part de la Policia Local i altres Forces de Seguretat del compliment de la legislació vigent en els locals públics.
- Tramesa de missatges preventius als pares i a la població en general.
- Elaboració d'articles per a la premsa local.
- Realització de taules rodones, debats, cine-fòrum, etc. en el municipi i/o en ràdio i televisions locals.
- Formació en prevenció de drogues a policies locals, a monitors esportius i de temps lliure.
- Activitats de sensibilització amb participació de distints grups de població.
- Intervencions en el medi escolar amb la policia local per reforçar el tema de l'educació vial.

Tipus d'activitats per municipis realitzades des de les Comissions de Control de Consum (1995).

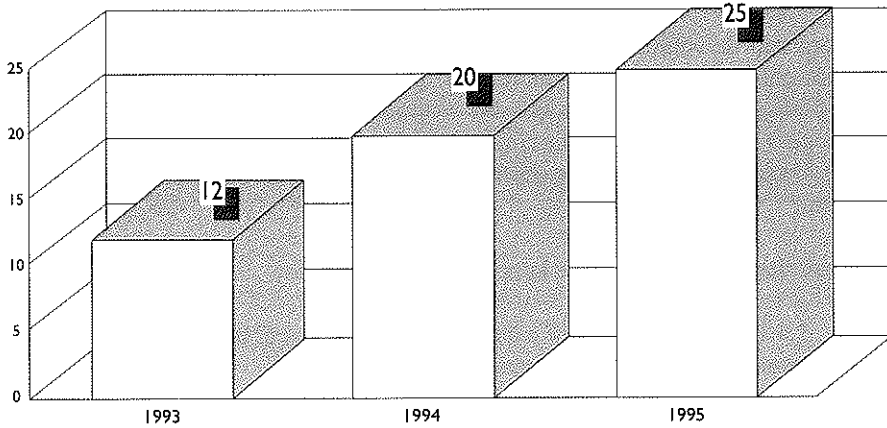

L'avaluació metodològica de les activitats realitzades es realitzarà posteriorment amb tota la comissió.

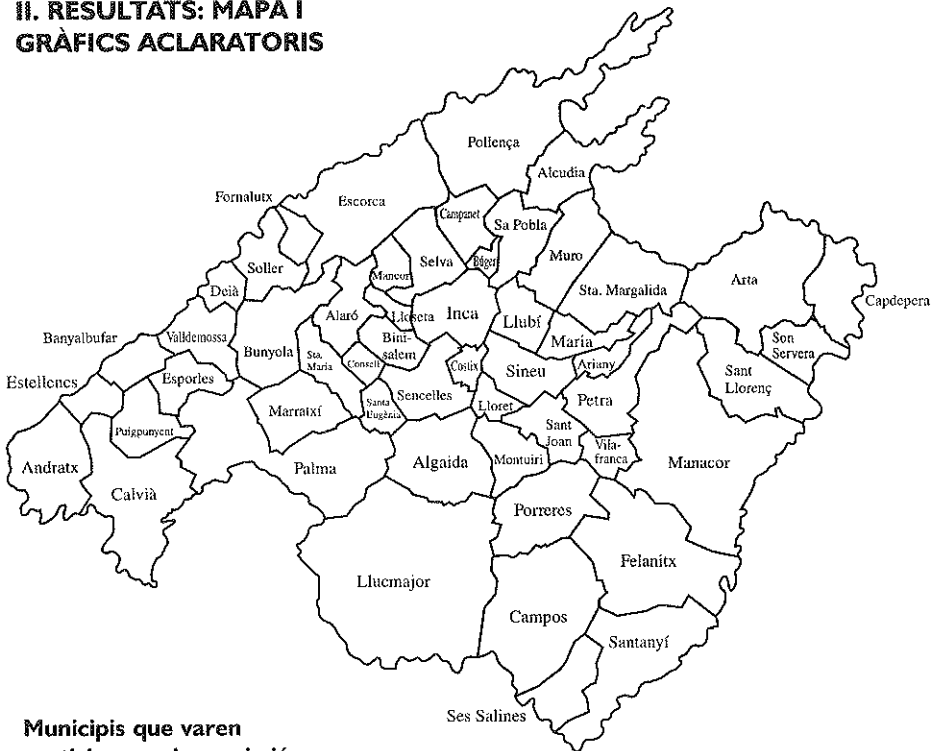
CONCLUSIONS

-La implantació de les comissions s'ha realitzat progressivament. L'any 1993 hi participaren 12 municipis, augmentant-se en 8 durant l'any 94 i en l'actualitat s'ha arribat a un total de 25 municipis que tenen instaurada la seva Comissió de control de consum, el que fa que el 48% dels municipis de Mallorca abordin aquesta temàtica.

Total de municipis per anys que realitzen la Comissió de Control de Consum.

II. RESULTATS: MAPA I GRÀFICS ACLARATORIS

Municipis que varen participar en la comissió de Control de Consum durant 1995

-Degut a què la composició d'aquesta comissió reuneix membres de diferents col·lectius de la comunitat, s'ha facilitat que en aquells municipis on el treball

---

comunitari es va començar a través d'aquesta comissió, s'hagi estès a altres àmbits d'actuació, permetent generar un teixit social responsabilitzat en la tasca de la prevenció de drogues.

-La comissió de control de consum ha permès crear espais de coordinació entre diversos col·lectius de la comunitat. Això permet generar un discurs social i una pressió social que possibilita que els responsables polítics de les institucions municipals prenguin consciència de la necessitat de dur a terme una sèrie d'intervencions per complir els objectius promoguts per la comissió de control de consum.

-Les activitats que duu a terme la comissió faciliten:

- La informació i difusió sobre la normativa vigent en matèria de venda i consum de tabac i alcohol a menors de 16 anys.
- L'anàlisi entre la població, sobre diverses qüestions relacionades amb el consum juvenil d'alcohol.
- La sensibilització dirigida a pares a través de missatges preventius sobre el consum de drogues des de la família.

-La creació d'una coordinació entre els diversos municipis que constitueixen la comarca, ha potenciat la unificació de criteris d'actuació i ha impulsat la participació d'aquells municipis de l'illa que no s'havien implicat en el projecte de prevenció.

-L'experiència demostra que la Comissió de Control de Consum necessita principalment la participació de la policia local, tècnics de Serveis Socials i el compromís polític dels Ajuntaments. No obstant, la participació dels altres col·lectius és imprescindible per al bon funcionament de la Comissió.

-Es considera necessària la major implicació dels propietaris dels establiments de venda d'alcohol i tabac per millorar el rendiment de la Comissió.

-Es valora la necessitat de pensar el model d'intervenció en prevenció de drogodependències des d'una perspectiva global, integrant actuacions des de diferents àmbits: legislatiu, educatiu, sanitari, social,...

BIBLIOGRAFIA

* Glesbrecht, N. et a. (1990): «Research, action, and the community: experiences in the prevention of alcohol and other drug problems.» U.S. Department of health and human services.

* «Programa de Prevenció de Drogas de Mallorca». Sección de Promoción de la Salud. Consell Insular, 1992.

-
- * Turablan, J.L. (1992): «Participación Comunitaria en la Salud».
  - * Real Decreto 192/88, 4 de marzo (B.O.E. del 9-03-88)
  - * Orden de 8 de junio de 1988 (B.O.E. de 11-06-88)
  - * Reglamento general sobre espectáculos públicos y actividades recreativas, decreto 2816/82 de 27 de agosto.
  - * Congreso, 29 de marzo de 1994. Respuesta del Gobierno sobre medidas para eliminar el consumo de alcohol de los menores de 16 años.
  - * Ley Orgánica 1/1992. Sobre Protección de la Seguridad Ciudadana.
  - * Criterios para la aplicación del art. 25 de la L.O. 1/1992 sobre Protección de la Seguridad Ciudadana.
  - * Recordatorio de la Delegación del Gobierno de Baleares (BOCAIB nº 59 de 13/5/89) sobre legislación vigente para la protección de la infancia y juventud.